

DE VROUWENJAGER

Cees Koring en Marcel Tiehuis

DE VROUWENJAGER

Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2011

Dit is een uitgave in samenwerking met dagblad *De Telegraaf*

© 2011 Cees Koring en Marcel Tiehuis

© Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2011

Omslagontwerp Sproud – Sanneke Prins

Foto achterplat Geert Snoeijer

Typografie MatZet bv, Soest

ISBN 978 90 488 0927 1

NUR 330/600

www.uitgeverijcarrera.nl

Carrera is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv.

Inhoud

Proloog	7
1 'Verdomme, dus toch'	13
2 'Zo'n engeltje en dan het mes erin'	17
3 'Een stipt en keurig meisje'	27
4 Een nieuwe chauffeur op bus 56/82	33
5 'We bleven twijfelen bij ons onderzoek'	39
6 Conflict met de familie Jansons	47
7 Gewelddadige seks als uitlaatklep	53
8 'We zeiden tegen elkaar, die Martin vermoordt nog eens iemand'	59
9 'Ik was lokagent en nog zwanger ook'	65
10 'We maakten een fout'	75
11 Heftige emoties rond <i>Opsporing Verzocht</i>	83
12 Een afschuwelijk dilemma	89
13 'Tjee, een lijk. Dat kan toch niet?'	95
14 'Er waren tranen, maar ook een gevoel van opluchting'	101
15 'Stop de kindermoorden'	109

16	‘Ik poetste ongezien mijn tranen weg’	119
17	‘We dachten even houvast te hebben’	125
18	Hulp van een kindermoordenaar	133
19	Een bericht aan de dader	141
20	De verkrachter slaat weer toe	147
21	De oplettendheid van Sjoukje en de doorbraak	155
22	Met het boetekleed aan naar de familie Jansons	161
23	‘Mijn leven met een kindermoordenaar’	167
24	Het kille zwijgen van Martin C.	173
25	Gruwelijke details in hoger beroep	185
26	Een anonieme brief	195
27	Leven zonder Sybine	203
28	‘Hij mag wegrotten in zijn cel’	209
29	Martin C. zoekt weer contact met vrouwen	217
30	‘Telkens twee jaar erbij is ook levenslang’	223
	Epiloog	229
	Verantwoording	231

Proloog

Hij had een mens gedood. Het slachtoffer was een meisje, een kind nog. Heel Nederland sprak erover, maar hij had kans gezien om uit handen van de politie te blijven. Als hij zou worden gepakt zou hij lange tijd achter de tralies verdwijnen, besepte hij. Nog veel langer dan voor de verkrachtingen waarvoor hij al jaren had vastgezeten. Misschien zou hij nooit meer vrijkomen. Daarom had Martin C. zich nauwgezet voorbereid op de afschuwelijke misdaad die hij nu wilde gaan plegen. Hij zou er extra goed op letten om geen sporen achter te laten.

Martin C. wist uit ervaring dat vrouwen en jonge meisjes gauw vielen voor zijn charmes. Hij won gemakkelijk hun vertrouwen. Dat had hij begin augustus 1999 weer eens bewezen. Toen had hij zich in een winkelcentrum in Nieuwegein uitgegeven voor een keurige fotograaf, die modellenwerk deed. Het 16-jarige meisje dat zijn verhaal geloofde en met hem meeging, misbruikte hij vervolgens gruwelijk. Daarna zette hij haar als oud vuil uit zijn auto.

Nu, nog geen maand later, op 2 september, midden in de nacht, lag hij weer op de loer, bewapend met handboeien en een priem. Opnieuw klaar om een prooi te grijpen en te verkrachten. Dit keer was zijn jachtterrein personeelsparkeerterrein P-40 op de luchthaven Schiphol. Hij had zich zo gekleed dat hij makkelijk kon doorgaan voor een personeelslid van een luchtvaartmaatschappij: een smetteloos wit overhemd met een effen zwarte stropdas. Martin C. beschikte bovendien over wetenschap waarmee hij bizar genoeg zijn voordeel kon doen: op Schiphol was een potloodventer actief. Om het vertrouwen van de vrouw die hij zou uitkiezen te winnen, zou hij haar voor die potloodventer waarschuwen. Haar bescherming aanbieden. En dan zou hij weer toeslaan.

Die nacht, tegen vier uur, loopt de bijna 23-jarige Transavia-stewardess Mariska (1976) over de parkeerplaats P-40 naar haar auto. Ze heeft een lange vlucht achter de rug. Ze is moe en ze is blij dat ze naar huis kan. Onder haar collega's doet het verhaal van de potloodventer ook de ronde. Er wordt lacherig over gedaan, maar bang als ze is om zo'n engerd tegen te komen is ze toch op haar qui-vive. Recent is Mariska slachtoffer geworden van een autokraak. Daarom kijkt ze eerst uitgebreid in haar auto voordat ze die openmaakt.

Op het moment dat ze het portier opent, duikt plotseling een man naast haar op. De stewardess schrikt enorm, maar ze herstelt zich snel. De man draagt een spierwit overhemd en een zwarte stropdas. Een collega, gaat er in een flits door haar heen. Er ontstaat een gesprekje. De man met het witte overhemd begint over de potloodventer en waarschuwt haar voor

hem. Opgelucht dat er zo laat in de nacht op de parkeerplaats nog een beetje sociale controle is, bedankt Mariska hem voor de tip.

Dan zegt de onbekende dat zijn auto kapot is. Hij vraagt de stewardess of hij met haar mee mag rijden naar Badhoevedorp. Mariska stemt toe, ze vindt het eigenlijk wel prettig dat ze niet alleen hoeft te rijden en laat de man naast zich instappen. Na een tijdje vraagt Martin C. de stewardess te stoppen omdat hij 'een paadje binnendoor' weet. Hij wil zo naar huis lopen, zegt hij. Op het moment dat de auto stilstaat blijkt Mariska een ernstige fout te hebben gemaakt door de man te vertrouwen en hem mee te nemen. Hij pakt haar ruw bij de haren en zegt: 'Ik ben die potloodventer.' In zijn andere hand blinkt een vlijmscherpe priem. Mariska wil in paniek het portier openen en vluchten, maar het blijft bij een poging. Martin C. zet de priem in haar hals en bijt haar toe: 'Pas op, maak me niet kwaad. Wanneer ze even later, huilend en doodsbang, geboeid op haar buik op de bijrijdersstoel ligt, is zij overgeleverd aan de macht en de lust van één van Nederlands gevaarlijkste misdadigers.

Wat volgt is een nachtmerrie. Martin C. heeft het stuur overgenomen. Mariska kan niet zien waar ze heen rijden, maar uit de woorden van haar overvaller maakt Mariska op dat ze richting Zwanenburg gaan. Dan stopt de man de auto. Door het gehobbel dat ze de laatste minuten voelde, vermoedt de stewardess dat ze op een landweggetje zijn beland. Ze huilt en is doodsbang. De man maant haar rustig te blijven. Hij belooft haar terug te brengen en zegt dat haar niets zal over-

komen. Maar wanneer de motor wordt uitgeschakeld, komt bij haar het volle besef dat dat laatste een grove leugen is.

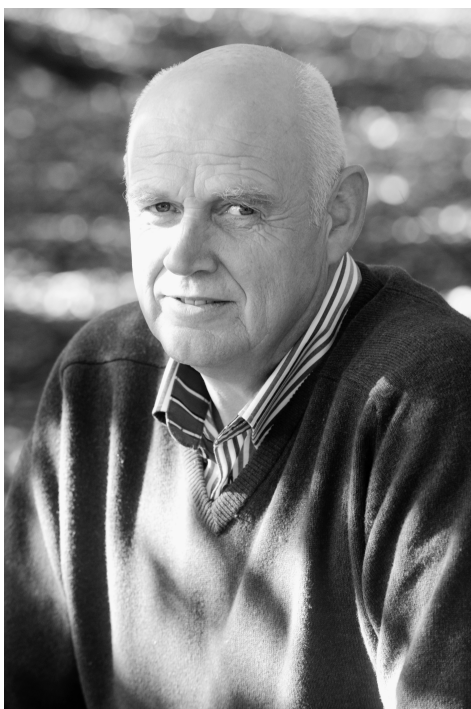
De man met het witte overhemd dwingt Mariska zich om te draaien, waarna hij haar begint te zoenen en te betasten. Nadat Mariska heeft moeten beloven mee te werken begint hij haar uit te kleden. Zelf kleedt de man zich ook uit. Onder dreiging van de priem moet Mariska ook haar onderkleding uitdoen. Hij likt aan haar borsten en terwijl zij duizend doden sterft moet ze andere seksuele handelingen ondergaan en ook de man bevredigen. De verkrachter doet een bizarre toezegging: hij belooft Mariska niet in haar klaar te zullen komen. Hij houdt zich wat dat betreft aan zijn woord. Vlak voor het bereiken van zijn hoogtepunt trekt hij zich terug, houdt zijn onderbroek voor zijn geslachtsdeel en komt klaar in het kledingstuk.

Als beiden weer zijn aangekleed, zegt de verkrachter dat hij Mariska terug zal brengen naar de parkeerplaats waar hij haar heeft ontvoerd. Hij dwingt haar haar naam en adres te zeggen en controleert deze aan de hand van haar Schipholpas. Hij dreigt haar te zullen vinden als ze aangifte doet. Onderweg naar parkeerplaats P-40 vertelt de man dat zijn naam Pieter is. Verder tracht hij de sympathie van Mariska te winnen met nog een verzinzel: hij heeft ruzie met zijn vriendin, ook een stewardess, die vreemd is gegaan met een collega.

Dan houdt 'Pieter' halt bij parkeerplaats P-40. Voordat hij de geschokte Mariska alleen laat, veegt de verkrachter met zijn overhemd het stuur, het dashboard en de versnellingspook zorgvuldig schoon: hij wil beslist geen vingerafdrukken achterlaten. Hij dreigt nog eens: Mariska moet het niet in

haar hoofd halen om naar de politie te gaan. Dan pakt hij het kledingstuk dat hij niet meer heeft aangetrokken: zijn onderbroek met spermavlekken. Vervolgens stapt hij uit en verdwijnt in de nacht.

Veel later zou duidelijk worden waarom Martin C. zo zorgvuldig bezig was om de sporen van de verkrachting uit te wissen en waarom hij zich van een valse naam bediende. C., die zich in die horrornacht in 1999 bij Schiphol vergreep aan een stewardess en kort daarvoor in Nieuwegein aan een meisje van zestien, had nog meer reden om anoniem te blijven. Hij droeg een groot geheim bij zich: hij was verantwoordelijk voor de dood van de dertienjarige Sybine Jansons, een schooliere uit Maarn. De hele Nederlandse politiemacht was op dat moment naar hem op zoek.

Teamleider Marcel Tiehuis

‘Verdomme, dus toch’

Het telefoontje dat hij liever nooit had gehad, kwam op woensdagavond 24 februari 1999 tóch. Marcel Tiehuis, destijds een van de leiders van het grootste rechercheteam dat in Nederland ooit in verband met een kindermoord op de been werd gebracht, herinnert het zich alsof het gisteren was. Aan tafel bij hem thuis, met koffie, broodjes en een stapel paperrassen over de zaak die hem tot diep in zijn ziel raakte, vertelt hij: ‘Ik was die dag net thuisgekomen. Ik stond midden in de kamer met mijn mobiel te bellen met Jan Blaauw. Ik belde hem omdat de ouders van het toen al vijf weken vermiste schoolmeisje Sybine Jansons een soort second opinion wilden. Ik vroeg Blaauw, met al zijn ervaring als Rotterdamse recherchebaas, of hij nog eens naar alle feiten wilde kijken en met de ouders van Sybine een gesprek wilde aangaan over het werk dat wij hadden gedaan.

De vader van Sybine had zich erg kritisch over ons onderzoek uitgelaten, waardoor ik mij ook persoonlijk voelde aangesproken. Ik was tegelijk ook nieuwsgierig naar de mening

van een ouwe rot als Blaauw. Terwijl ik hem op mijn gsm aan de lijn had, ging onze huistelefoon over. Mijn vrouw Trudie pakte hem op. Het was een collega van de technische recherche: in het water in de buurt van Breukelen was het lichaam van een jong meisje gevonden. Er werd ernstig rekening mee gehouden dat het om Sybine ging, zei hij. “Dus toch,” flitste door me heen. Ik nam de telefoon over, vloekte een paar keer hardgrondig: “Verdomme, verdomme nog an toe,” en zei dat ik er meteen aankwam. Op de andere lijn liet ik Jan Blaauw weten dat ik dringend weg moest en zei dat ik hem nog terug zou bellen. Ik weet niet meer of ik tegen hem gezegd heb dat Sybine was gevonden, maar ik denk wel dat hij me op de achtergrond heeft horen vloeken.’

Marcel Tiehuis (1951) werkt ruim 40 jaar bij de politie, waarvan de langste tijd als rechercheur en leider van grote teams bij moordzaken. Anno 2011 is hij in dienst van de KLPD (Korps Landelijke Politiediensten), op een afdeling waar risico-inschattingen en daderanalyses worden gemaakt. Wie vaak naar het tv-programma *Opsporing Verzocht* kijkt, kan zich hem wellicht herinneren als die rustige, bedachtzame, grote vent die met presentatrice Nelleke van der Krogt in gesprek was over zware misdaad, meestal moord of doodslag. In zijn carrière zag Tiehuis veel leed waarvan hij afstand kon nemen, maar de verdwijning en de gewelddadige dood van Sybine Jansons beleefde hij als speurder bijna obsessief, vertelt hij. Tiehuis, vader van twee dochters en geregeld oppas-opa van zijn kleinkinderen: ‘In de weken na haar verdwijning had ik me een beeld gevormd van Sybine. Het was net alsof ik haar al jaren kende. In ons gezin was zij dagelijks onderwerp van

gesprek. Ook tijdens het eten met de kinderen erbij.’

Zijn vrouw Trudie: ‘Marcel kon nergens anders meer over praten. Zijn hoofd zat er vol van. Het was erg extreem allemaal. Maar ik kon dat begrijpen.’

Loodzwaar

Tiehuis: ‘Een psycholoog zou waarschijnlijk zeggen dat ik geobsedeerd was, dat ik volledig door die zaak in beslag werd genomen. Toen ik het bericht kreeg dat Sybine was gevonden vloekte ik zo omdat ik werd overvallen door een ongekend gevoel van teleurstelling. Kennelijk zat er in mijn achterhoofd tot op dat moment toch nog steeds een sprankje hoop. Achteraf was dat natuurlijk tegen beter weten in. Het stond voor ons inmiddels vast dat Sybine niet was weggelopen. En als een verdwenen kind niet binnen vier uur wordt teruggevonden, is het meestal te laat. Een misdrijf lag dus voor de hand. Je politieverstand hoort dan te zeggen dat de kans dat ze na al die weken van vermissing nog leeft haast nihil is. En toch overviel me die teleurstelling. Tegelijk schiet dan door je heen hoe je dit aan de ouders moet vertellen. Ik heb veel met hen gesproken, maar de melding dat hun kind dood was heb ik gelukkig niet hoeven doen. Die loodzware opdracht had Eddy Lassche, een van de collega’s die dagelijks contact had met de familie Jansons. Vertellen dat iemands kind niet meer leeft, hoort tot de beroerdste taken van een politieman.

Op weg naar het bureau in Utrecht belde ik in de auto alle mensen die we die avond nodig hadden. Het team telde toen

nog een man of zestig. In het begin waren dat er zo'n driehonderd, ongekend voor een vermissingszaak; 'the sky is the limit', had de grote baas gezegd toen Sybine net was verdwenen. Toen ik op het bureau van ons team aan de Utrechtse Brillantlaan aankwam was de stemming bedrukt, terneergeslagen. Iedereen was in afwachting van de briefing van de technisch rechercheurs die op de vindplaats waren. Ze kwamen tegen een uur of acht. Toen kregen we pas zekerheid. Aan de hand van persoonlijke bezittingen werd echt duidelijk dat het gevonden meisje bij Breukelen inderdaad Sybine Jansons was. Ze had geen ondergoed meer aan. Dat ze slachtoffer was van een seksueel misdrijf was dus bijna zeker. Ons team moest op jacht naar een levensgevaarlijke zedenmisdadiger.'

‘Zo’n engeltje en
dan het mes erin’

Vraag het een willekeurige rechercheur en hij zal zeggen dat kindermoord en de sectie op zo’n slachtoffertje het ergste is wat hij meemaakte. In het boek *Bureau Warmoesstraat* (Uitgeverij Bzztôh, 2000) vertelt de in 2010 overleden rechercheur/schrijver Appie Baantjer wat er in hem omging toen hij zo’n sectie moest bijwonen: ‘Het slachtoffertje was een jochie van anderhalf jaar, een mooi blond kereltje. De patholoog-anatoom was dokter Hampe. Hij werkte rustig, bijna mooi. Hij was niet zo’n *butcher* als dr. Zeldenrust, die later in vaste dienst voor justitie werkte. Het slachtoffertje bleek vergiftigd. De verdachte was de moeder. De vrouw ging graag naar de bioscoop en nam haar kind dan mee. Het jochie begon vaak te huilen, waardoor ze de bioscoop werd uitgezet. Daarom gaf de vrouw haar kind een middeltje, Luminal. Daardoor werd het kind slaperig. Maar op een gegeven moment deed de moeder te veel Luminal in de pap. Het beeld van dat jochie, op die granieten snijtafel in het Wilhelminagasthuis. Zo’n engeltje waarin dr. Hampe zijn mes zette, dat staat me nog glashelder voor ogen.’

Marcel Tiehuis: ‘Sommige zaken, vooral die waar kinderen bij betrokken zijn, raak je nooit kwijt. Een keer werd ik naar een huis geroepen waar een moeder haar twee kinderen in de badkuip had verdronken en zichzelf had omgebracht. Ik heb er niet altijd last van. Maar het beeld van die kinderen, die tussen hun eigen ontlasting in de badkuip dreven, staat op m’n netvlies gegrift. Jongetjes waren het. Twee en zes waren ze geloof ik. In de kamer ernaast lag de moeder. Ze had zichzelf met een mes zó in haar borsten gestoken dat ze was doodgebloed. Zelfmoord dus. En omdat ze het zo erg vond voor de kinderen nam ze hen mee de dood in. Haar man was gewoon op zijn werk. Wat een wanhoop moet dat zijn geweest.’

‘Ik heb dikwijls secties meegemaakt die dr. Zeldenrust deed. Ik maakte altijd druk aantekeningen om ertegen te kunnen. Het was mijn trucje, zeg maar. Het probleem met Zeldenrust was dat hij zo doof was. Om hem vragen te stellen moest je dicht bij hem komen. Als je in zijn oor schreeuwde dan stond je ineens toch met je neus boven de snijtafel. Of Zeldenrust trok je naar zich toe om je details te laten zien: dat is dit en dat is dat orgaan. Eén keer ben ik echt afgehaakt. Dat was bij de sectie op een baby, een geval van wiegendood. Toen ben ik er met mijn rug naartoe gaan staan.

Psychologische hulp voor politiemensen was er vroeger niet. De eerste keer dat me zoiets wel werd aangeboden was nadat een collega, de dag voor Sinterklaas 1991, bij een schietpartij in een hotel in Vinkeveen werd doodgeschoten. Iman Klaassen heette hij. Hij was 40 jaar oud en van hetzelfde opleidingsjaar als ik. De moordenaar was een Turkse roof-

overvaller, Errol Kabak. Hij was hoofd van een Amsterdamse bende die zich de Monks noemden. Kabak werd gepakt en veroordeeld, maar hij ontsnapte met een paar anderen uit de gevangenis in Sittard. Ik heb toen geen gebruik gemaakt van de aangeboden psychologische hulp. Ik heb wél jaren met de foto van die Kabak in mijn koffertje rondgelopen. Zo zag ik die kop elke dag, zodat ik hem niet kon zijn vergeten als ik hem ergens zou tegenkomen. Hij is uiteindelijk in 1998 in een Turkse gevangenis vermoord.’

Marcel Tiehuis groeide op in Arnhem en woonde daar tot zijn achttiende jaar. Als tiener en liefhebber van Duitse krimi’s werd hij gegrepen door politiewerk. ‘Als mijn vader me voor de buis zag zitten kijken naar Derrick of Tatort zei hij altijd: “Jongen, jij moet maar bij de politie.” Vooral het researchewerk vond ik prachtig.’

Tiehuis koos voor de organisatie die toen nog Rijkspolitie heette. ‘Dat was een bewuste keus. Je had daar een algemene taak. Soms liep je in uniform, dan weer in burger als je tegen een recherchezaak aanliep.’ Voordat de nog heel jonge Tiehuis op 1 oktober 1968 naar de opleiding ging werkte hij een paar maanden in een slachthuis. ‘Mij was verteld dat je als politiemans nare dingen kon tegenkomen. Daarom leek het me goed om op het abattoir rond te kijken. Ik heb zelf geen dieren gedood, maar wel vleesafval weggewerkt en met bakken bloed lopen sjouwen. Alleen om me te harden. Na al die jaren weet ik nog niet of het erg geholpen heeft. Ik maakte als jonge diender een ongeluk mee, waarbij een motorrijder klem zat onder een auto. Hij was dood. Om de wagen op te takelen

moest de dochter van de takelbaas onder de auto kruipen om een haak te bevestigen. Ze lag daarbij zowat tegen die dode aan. Het lugubere van dat karwei is me meer bijgebleven dan het afschuwelijke ongeluk zelf. Ik verbaas me er steeds weer over hoe gek de menselijke geest in elkaar zit.’

Na zijn opleiding en een praktijkjaar (‘ik had een mentor die vooral lette op kapotte achterlichten en die me leerde accuraat te zijn’) kwam Tiehuis in de standplaats Rhenen terecht. ‘Je zat daar als jonge diender in een kosthuis dat door mijn groepscommandant was geselecteerd. De eigenaren van die kosthuizen moesten in ieder geval van onbesproken gedrag zijn, dat telde het meest. Ik trof het erg: het huis was om de hoek van het bureau en er werd goed voor me gezorgd. Als ik ’s nachts om drie uur moest beginnen, stond er een boterhammetje voor me klaar. De kosthuisbaas, Van Leyen heette die, was gek van politiewerk. Soms namen we hem mee in de GSA. Zo noemden we de groepssurveillance auto toen, GSA. Daarmee gingen we er dan ’s nachts op uit, reeën kijken. Van Leyen vond dat prachtig.’

Oog in oog met moordenaars

Rhenen en omgeving waren begin jaren zeventig voor een politieman dus een wat saaie en gezapige plek op de Utrechtse Heuvelrug, met af en toe een ongeval of een licht vergrijp waarover Tiehuis, zoals hij dat had geleerd, heel accuraat een proces verbaal kon schrijven. En soms mocht hij zijn uniform uit om in z’n burgerkloffie, samen met de groepsrechercheur, ergens in de omgeving een wat zwaardere zaak te doen. Maar

in dat rustige en rustieke Rhenen werd Tiehuis toch geconfronteerd met zijn eerste moordzaak. ‘Het slachtoffer was een boer. Ik weet nog dat hij Termaten heette. Hij woonde in een ouwe boerderij op de Luitjesweg en over hem ging het verhaal dat hij geld had. Hij werd thuis overvallen. Om hem te dwingen te vertellen waar zijn geld was, hadden de daders Termaten met een koevoet zo verschrikkelijk toegetakeld dat hij bezweek aan zijn verwondingen. Geld vonden ze niet. Die zaak speelde al voor mijn tijd. In verband met die doodslag waren woonwagenbewoners uit het zuiden gearresteerd en veroordeeld. Maar er was een nieuwe link, waardoor het onderzoek werd heropend. Er kwam informatie over mensen die de daders hadden getipt dat er bij die boer wat te halen viel. In verband daarmee kwam ik samen met Piet van der Zee, een ouwe rechercherot, oog in oog te zitten met de mannen die de oude baas hadden doodgeslagen. Het was de eerste keer dat ik de daders van een moord moest verhoren. Ik was niet nerveus of zo. Eerder nuchter en zakelijk.’

Zo begon het werk van Tiehuis werkelijk te lijken op de series *Tatort* en *Derrick*, waar hij als televisiekijkende jongen bij wegdroomde. En hij had het geluk dat hij algauw kon bewijzen dat er een goed rechercheur in hem stak. Rhenen werd plotseling getroffen door een serie inbraken in scholen, waarin Tiehuis een patroon ontdekte. ‘Ik vermoedde dat de daders op enig moment op een bepaalde plek weer zouden toeslaan en daarom werd daar gepost. Zo konden we de daders pakken. Toen heette zoiets nuchter tegen de zaak aankijken. Tegenwoordig noemen we het analyseren.’